

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hird-
etések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszámítások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyílttér سرا 1 koron.

Pusztulunk-veszünk.

Kicsi nemzet vagyunk. Testvér nélkül
állunk, elhagyatva a népek millió közt,
mint kicsi sziget a nagy oceanban.

Segítőnk csak a jó Isten, saját két ka-
runk és önön akarát erőnk.

Az apró nemzetiségek, mikkel körül
vagyunk véve, éhes hiénaként lesik pusztul-
ásunkat, hálául a sok vérért, könnyért,
mit az ő védelmükben ontottunk.

S mégis mit látunk?

A mult év statisztikája szomorú, meg-
döbbentő, Harminczkétezerrel kevesebb há-
zasság köttetett s tizenhatsz ezerrel keve-
sebb gyermek született hazánkban, mint az
előző két-három év alatt. Az amerikába ki-
vándoroltak száma pedig már megközelíti a
milliót, . . .

Mi lesz velünk?

Pusztulunk, veszünk. Elfogyunk mint
a gyertya szál, melyet en lángja emészt fel.

Mi is saját bűnünk miatt pusztulunk.

Vétünk: a nagyvárosi hóbot s az egy
gyermek rendszer.

Az első vétek magaután vonja a má-
sodikat, a mi már bűn, s mint a költő
mondja „Undok lelki folt“ és divat ország-

szerte, mint a kék-vók, a boston és az ope-
rette couplék.

A mai paraszt menyecskének több
szüksége van a „puffos réklire“, mint gyer-
mekre.

Ha sok a gyermek, nem telik „módis
ruhara“ s ugyan kikivánná egy „szép asz-
szony“-tól, hogy Vasárnap divatja mult ru-
hában nézesse le magát a szomszéd asz-
szonytól?

Első a „vakparádé“, — aztán jön
minden, még a becsület, a tisztesség is . .

Hát az egészség?

No az a mostani nőknél (természe-
sen annál nagyobb tisztelet a kivételnek)
meglehetősen rossz lábon áll.

Orvosaink véleménye és tapasztalata
szerint a fiatalabb paraszt nőknek, női vol-
tukat tekintve, nyolcvan százaléka beteg,
sőt nyomorék. A legtöbbet csak munkától
edzett szervezete ment meg a haláltól.

S az orvosi kar küzdelme meddő, ha-
szontalan, ezen minden isteni és emberi
törvényt arcul csapó szokás, hóbot, mond-
hatnám kór ellen.

És mégis tennünk kell valamit.

Papjaink, tanítóink hassanak minden
crejükkel oda, hogy népünk undorral for-

duljon el a büntől s a bűn követőitől.

A probléma nehéz, a siker kétes — de
tenni kell. Az epidémia nem megvetendő
csekélység s terjed egyre feltarthatlanul és
a vég kétségbe ejtő.

Nézzük a sorozási statisztikát. Most a
huszonegyedik életéveiben sorozott legé-
nyek közül kevesebb százalék válik be kato-
nának, mint husz- huszonöt év előtt (tán
még ily messze sem kell visszatekinteni)
amikor mag a huszadik évében került a
fiatalság sorozás alá.

A kis iparos üzlete pang a kis és kö-
zépirtokosság a tönk szélén áll a munkás
hiány és a munka drágasága miatt.

Népünk erkölestelenedik, a vándorol
messze, túl a tengeren. Amerikába,

Tennünk kell valamit, mert ha még
soká tétlen nézzük e pusztító károkat,
nemsokára eljő az idő, hogy nem marad
magyar, Magyarországon.

Ünnepély.

A példányszerűleg végbement megyebizottsá-
gilag választás emlékeztetere s a megválasztot-
tak tiszteletére egy kis ünnepély rendeztetett no-
vember hó 20-án este a „Kath. Olvasóegyletben,
melynek nagyterme színlüktig megtelt a választó-
polgárság zömével. Mintegy 70-en vehettek részt

szinte megölik azt, a ki munkájukban megmarja
akadályozni őket.

A méh is egyszer . . . A fullánk mérges
volt, az ember belehalt. De ez csak egyszer esett
meg, régen, akkor még fiatal volt. Most már ebben
különbözött sárga kis bogaraitól; azt tartotta,
mondotta, escelekedte:

— Pénzzel bánó embernek haragudnia, bossz-
szankodnia, bosszúra gondolnia nem szabad. Vidám-
nak kell lenni, mindig mint a méhnek . . .

Ő maga ilyen is volt miadig. Az volt mint
főpénztáros, a ki kieszközölte magánál, az igazga-
tónál a kölesört. Az volt, a mikor a parasz-
tok hozták a sok ajándékot, hogy nagy kamatra, teljes
biztosíték mellett váltóra pénzt adjon nekik. És
mert ne lett volna vidám, a mikor szép asz-
szonyok jöttek föl az igazgatósági szobába, hogy a
férjéik helyett kegyes elnézését kerjenek tőle? !
A mikor földhöz ragadt szegények, zsellérek, kofák
hoztak neki a lakására a sok pulykát, kaesát,
hogy várjon . . . csak egy kicsit várjon még.
Várt is, különösen ha biztos volt a pénz és ösz-
szeggyűjtötte a majorságot, soha el nem adott egyet
is, neveltette, gyarapította, egyikében ama kertek-
nek, melyeket az ajándékozótól liczítáltatott el.
Gyűjtött, nemesak pénzt, nem volt kincs

TARCSA.

A MÉH.

Irta: BRÓDY SÁNDOR.

Lapunk jogosított kiadása.

Köböl készült, nagy méhe díszítette a három
emeletes palota homlokzatát. Olyan nagy volt,
mint egy kisebb fajta kövér ember, a nagy potro-
hával, kis fejevel, rövid labáival.

Mikor fölrakták a házra, melynek egyetlen
disze volt, az utcza átellenes oldaláról egész nap
nézte egy fölöttebb takaros öreg ur. Kicsiny fejű,
nagy potrohú, a labái aprók; mintha a nagy méh
odafent a stílisált hasonmása lett volna. Úgy is
örült, örvendezett neki, valahányszor csak ismerős
ment el mellette, megfogta és mutogatta:

— Nézze a méht, az ám az állat, ezer
forintba került . . .

— Pajtás, nézzed a méh-ünk ez nagy, köböl
való és drága. De a kicsi . . . az istenadták!
Olyan légy.

Mikor minden be volt vakolva az új palotán

és a méh két oldalán ott ragyogott a fölírás is:
Takarékpénztár, a mikor a városban nem beszél-
tek többé az új palotáról, hanem egy most nyílt
szerföltött kényelmes kávéház lett a férfiak beszé-
tárgya: a kövér kis ember még mindig nem tert
napirendre a méh fölött és akárki jött is föl az
igazgatósági szobába, nem mutatta többé viz alá
súlyszéthető nagy Wertheimjét, hanem a méhről
tudakozódott, arról beszélt:

— No látta-e? Mit mond hozzá, mi?

Szerelmes volt ebbe a kezdetleges, vidéki
köfaragó munkába, mely legkedvesebb állatát rögzít-
tette meg azon a palotán, mely szinteg a takar-
ékpénztáré volt, de tényleg az övé, a legtöbb
résztvény tulajdonosáé, a főpénztárnoké, az igaz-
gatóé, a méhé. Mert egy hónap sem telt el és
már is mindenki úgy nevezte a városban, sőt
egyszer egy rakoncztalan gyerek utama is kia-
bálta: „méh . . . méh!“ Csodálkozva nézett a
kölyök után, hirtelen elmosolyodott, vidám lett
egészen. Motyogott magában, valószínűleg azt:
„Ni ez a gyerek . . . igaza van!“

Csakugyan olyan volt, mint ama munkás
állatkák, melyek miliónszorta több vagyont gyűjte-
nek, mint amennyire nekik, vagy övéiknek szük-
ségük van. Mohón, buzgón, olyan dühvel, hogy

A Pestmegyei abonyi takarékpénztár
törlesztéses záloglevél-kölcsönöket engedélyez.

Bővebb felvilágosítással szolgál a hivatalos órákban

Abony, 1904. november 10.

f. hó 14-étől kezdve 4⁰/₀ és 4¹/₂⁰/₀-os kamat alap-
ján a lehető legjutányosabb felvételek mellett

AZ IGAZGATÓSÁG.

a vacsorán. Igazi jó hangulat vonult végig az összes jelenlevőkön; szinte látni lehetett a nyílt tekintetéből s érteni a szavak őszinteségéből, hogy a választás igaz, egyéni meggyőződésből történt.

Az ünnepélyt Ft. Léva y apát, esperes-plebános, új megyebizottsági tag lendületes és tartalmdús szónoklata nyitotta meg. Terjedelmes beszédben fejtette ki a vármegyék régi és mostani helyzetét, feladatát a magyar alkotmányban, rámutatva mindazon kötelességekre, melyek a megyebizottsági tagokat illetik. Mint immár megválasztott megyebizottsági tag — amennyire érkezése és tehetsége engedik — Pestvármegye székházában meg fog felelni kötelességének s azt a mandátumot, melyet a választók bizalma neki átadott a legnagyobb tiszteletben fogja tartani s a tett mezején híven s becsületesen fogja szolgálni a város, e vármegye érdekét. Nagyon köszöni a megtisztelő bizalmat s szívből elüti a választó polgárokat. A kitűnő szónoklatot zúgó éljenzessel fogadta a fellelkesült hallgatóság. — Magyaros hévvel Király Ferencz köszöntötte fel a ünnepeket, akiket legérdemesebbnak, leghivatottabbnak, méltóknak tekint arra, hogy bennünket képviselhessenek. Hiszi, hogy azt a zászlót, melyet a választók nekik átadott, győzelemre vite, szeplőtelenül vissza is hozzák. — Lukács Gyula, az újonnan megválasztott megyebizottsági tag lelkes szavakkal emlékezik meg a régi, barátságot kultiváló magyar szokásokról. Ő is halászköszönétét fejezi ki a novembér hó 12-én megnyilvánult bizalomért. Élteni a választókat s azok családját. — tisz. Mervay Imre s. lelkes, temperamentumos beszédében fahoz hasonlítja az országot, annak ágaihoz a megyéket, kisebb-nagyobb levelelhez a falukat és városokat. Ezen organizáció alapján kifejti a megyebizottsági tagság, mint organum, nagy jelentőségét. A mostani választást a köztisztélet és szeretet folyamányának tekintti s úgy van meggyőződve, hogy a megválasztott tagok a bizalomnak meg is fogják felelni. Élteni őket. — Gulyás Mihály a 80 éves agyvárosi tanácsos, aki már annyi sokféle választást lezajláni látott, nagyszerűnek az osztatlan bizalom kifejezőjének mondja a mostanit. Kívánja, hogy mindig ily bekésen folyjanak te a választási mozgalmak. (Vajha teljesülne az ősz, jóindulatu férfiu kívánsága.) Fiatalos melegséggel üdvözlöi a megválasztottakat. — Király János beszédében elmondja a választás előzményét, mely csupán annyiból állott, hogy egy jelölőbizottság tudomására

hozta a kiszemelt két úr előtt a választó polgárság egy csoportjának szándékát. A szándék valósult s ő szíve mélyéből élteti a megválasztottakat. — Király Antal egy kéréssel fordul polgártársaihoz, azzal ugyanis, hogy máskor is a szeretet szavát követve időnőrüljön a mennyire csak lehet, mert ebben s nem másban látja a biztos győzelmet. Poharát emeli az ünnepekre. — Makai János s népköri elnök kijelenti, hogy ő e társaságba a szeretet vezette s a tisztelet érzet, hogy felköszönthesse az új megyebizottsági tagokat, akiknek működését akkor sem fogja elítélni, ha netalán az eredmény nem is fog megfelelni a várakozásnak mert tudja, hogy sokszor lehetetlenség a legjobb akarat mellett is bizonyos dolgokat kivinni. Élteni a megyebizottsági tagokat. — Veverán István reflektálva városunk hallhatatlan emlékü írójának, Abonyi Lajostak egy jelszavára, melyet összehasonlítva a választók utóbbi magatartásával, kimutatja, hogy mindig tiszta lesz a választás, ha a nép minden beloyástól menten amellé csoportosulhat, akit ismer, akit szeret. Bir már a választó polgárság azzal az érettségi fokkal, hogy maga meggyőződését követhesse. Élteni a választókat és megválasztottakat. — Schlosser László beszédében az iskolát emeli ki, mint olyan faktort, amely az istenimádást, hazaszeretetet s nagyok iránti tiszteletet terjeszti. Ajánlja tenát az iskolát az új megyebizottsági tagok becses figyelmébe, akiknek modjukban fog állani a megvétel is — ahova a községek érdekszámai összefolnak — hathatós szót emelni. Lelkesülten élteni a megválasztottakat. — Makai az iskolákra s azok tanítóinak üdvére emeli poharát, mert ugyanazok azok nélkül okos ember senki sem lehet. — Nagy Sándor felköszönője szerint szeretet uralkodott a választásnál, szeretetet lát a mostani öszszefolyatásnál, kívánja, hogy a szeretet tartson mindig össze bennünket. Élteni az összes ünnepeket. — Király Ferencz et a hála, tisztelet buzditja ujjalag szólásra. A katolikus iskolának sokat köszönhet, mert gyermekei ott kiváló tanításban és nevelésben részesülnek. Élteni a tanzsabadságot s a katolikus iskolák vezetőit, különösen Ft. Léva y apát plebánost. — A földművelő ele n is erős — így szól — de a papok, tanítók, orvosok a legerősebb faktorok. Ezek egészségére üriti poharát. — Ft. Léva y apát, mielőtt eltávozna a kedves társaságból, köszönétét fejezi ki a Kath. Olvasóegyesületnek, hogy terméit az

ünnepély czejaira atengedni oly készséges volt. Üdvözlöi az egyesület vezetőségét s az egyleti tagokat. Üdvözlöi szívének testveries érzésével a mas felekezet it megjelent tagjait. — Király Ferencz beszédére válaszolva kijelenti, hogy a tanítókról mondott díesérő szavak nagyon jól estek szívének — Tovább füzve költői szárnyalásu beszédét, a hazaszeretetre inigy lelkesit a költő pap: Szives jobbot nyujtsunk egymásnak, hogy a szeretetnek villany árama, terjedjen szét mindnyájunkban. Áldja Isten azokat, akik a hazaszeretet oltárához járnak testverieséget tanulni. Itt dől el a nemzet sorsa. Mert a nemzet jövője, a hazaszereteten egygyévált testverieségtől függ. A hazaszeretet letéteményesét, az iskolát élteti. — Véli Miksa az ő megszokott közvetlen szavaival köszönétét fejezi ki a kath. Olvasóegyesületnek, amely mindig igaz vendég szeretettel fogadta. Most is otthónisan érzi magát a kedves társaságban, ahova vonzotta őt a megválasztottak iránt érzett szeretete Ft. apát esperes plebánosnak felemelő szónoklata. Élteni, a nem tagok nevében is, az egyület s elnökét Király Janost. — Szombathy János lelkes beszédben a megválasztottakat es Liptay György tapintatos eljárásu választási elnököt élteti. — Nagy Sándor a papára, akirályra, megyénk főispánjára, egyházi és világi előljárókra üriti poharát. — Egédi József az egylet jelszavára hivatkozva reményli, hogy immár a „polgári műveltséget” hirdető jelszó kezd teljesedésbe menni. — A mostani választás is ezt igazolja. Az egyetertő elemeket es a megválasztottakat élteti. — Kóncz Pál a szeretetben találja a legnagyobb erőforrást. Ez kapcsolja össze az embereket s e nélkül semmi sem oldható meg, még a mostani politikai kérdések sem. Élteni Gulner országgyűlési képviselőket. — Király Ferencz szeretett országgyűlési képviselőket, Gulner Gyulának sürgönyileg leendő üdvözlését indítványozza. — Éljenzessel elfogadta. — Szerdahelyi János szinten helyesi az üdvözlést, de óhajta, hogy orsz. képviselőnk mint ellenzéki képviselő, a mostani politikai helyzetben a szilárd ellenállásra felkérjessék. — A módosítás helyesléssel találkozott. Az indítvány es a módosítás értelmében a következő tartalmu távirat adatott fel a reggeli órákban:

„Gulner úr Ömelő-ágának.

Budapest.

Ft. Léva y apát úr es Lukács úr megyebi-

sóvár ember, csak gyűjteni szeretett, mint a méh. Es eszebe sem jutott, hogy mást megakadályozzon, ha kinek ilyen tiszteletreméltó passziója akadt. Ellenkezöleg, mindig utalt a palota homlokzatának díszére. Legyenek olyanok, legyen mindenki olyan! Ezt mondta, a mikor beiratta a beteteket. Érről beszélt, ha kölcsönt adott, ha visszautasított egy váltót, ezzel vigasztalta azokat, kik a tizenegy százalékra növekedett kamattal ellen bekétlenkedtek:

— Hja, gyűjtenünk kell, gyűjtsön maga is, takariton es tegye be hozzánk, legyen olyan mint a . . .

Egy bizonyos idő multán már annyira rá járt a szája kedves szavára, hogy amikor már izét mondott, ő akkor is csak a méh emlegette. Tanulmányozta is kedves állatjait es életmódjukból mindenre volt hasonlata. A mikor az új palota megeveit egy egész házsort künn a hostyán, leginkább a mester emberek városrészből es sírva, szitkozódva, fenyegetődzve járultak elebe bogárok, esizmadiak, kötélverők: elhallgattatta őket egy erőszakos, de néha különös poetikus hasonlattal, a kópük világából.

Elhallgatott mindenki, mindenki hallgatta.

— Szepen beszél — mondták — igaza van. Ő nagy lesz igazán!

Sokan — de csak mélyen magukban mégis esodalkoztak: mért teszi, kinek miért. Nem volt senkije, sehöl egy rkona, hogy ilyen lett volna valaha, még azt se hallotta senki. Nem szerette a szegényeket, nem sajnálta az árvákat, hazafiasága csak annyiban állott, hogy szidta az olesó külföldi tőkét, melyet szeljhámosok könnyelműen pazarolnak. Nem törődött az irodalommal, a művészet az ő számára: kulminált egy kőből készült nagy méhben. Keptelenség volt föltenni, hogy ezeknek takarít, ezek számára gyűjt, hogy majd ha meghal, millió azé legyen, a kítől elvonta, visszaharúljon a közre, nem azért nem tette, bizonynyat. Sét gonyolta is a híres örökhangyókat, azt mondta róluk, hogy hiú bolondok, a kik mikor testamentumot csinálnak, azt hiszik örökké

élnék . . . vagy azt, hogy halaluk után feltámadnak ujra . . .

— Ejh, olyannak kell lenni, mint a . . .

Már ki sem mondta a szót, értette mindenki es bölintott fejével.

— Örülök, hogy egy véleményen vannak velem! — mondá es élt tovább a véleményének. Gyűjtött tovább, részvényeket, házakat, földeket, régi ékszereket, kaczer fülöndüggöket, tajtek pipákat.

Olyan volt a háza, mint egy muzeum. Mint egy poros vidéki muzeum, a hol nagy ritkan takarítanak. Nála nem takarítottak vagy husz esztendeje. Nem engedte, ő tudta hol van minden es a nyakravalójába való tüt is föllette azonnal az óriási lom-ból. Inasa egészen beletörődött már ebbe a rendbe, kis gyerek kora óta itt élt es valamelyest már ő is ösmerte a khaoszt. Söt az értéktelenebb tárgyakhoz hozzá is szabad volt nyulnia, de agyat mindég az öreg ur vetelte meg magának. A mikor hetven éves lett, meg akkor is, a mikor már a palota homlokzatán a nagy kőmehnek is kezdett befelé mohosodni az egész törzse . . .

Csak egyszer, a nagy tavaszi közgyűlés után. Egész nap nem beszélt, számolatott, számolt. Nagyon megehült s a tiszteletére adott vacsorán ugyan jól lakott. Szokasa ellenére borral is élt s az a lababa ment, úgy érezte. Alig tudott haza vergődni, otthon alig tudta kinyögni:

— Benedek, az agyam!

Az inas felve nyúlt az ágyhoz. Megvetette mégis es belefektette urát, a ki egyre nyögött, sóhajtott, csak éjfélfelé hallgatott el. Az mas ott virasztott mellette.

Sajnálta egy kissé, ezt a vén „méhet”, ezt az ősz „kutyát”, a hogy néha dühében elnevezte. Olyan gazdag es ilyen tehetetlen. Nincs egy aszszony rokona, a ki megkenné vagy egyszer, a ki küldene neki egy tál levest. Aztán megtalál itten halni es szolgálat nélkül marad. Ugyan el lehet innét valamit emelni, de lopott jószágon nincs áldás, annak az ára elmegy . . . Aztán már itt is

lelhessen . . .

Végre is nem rossz ember. Itt van nála 8 esztendő s kora óta. Nem volt iránta szives, soha, de nem hagyta ehezni, fázni. A szolgáló olyasfelet érzett, mint a hála . . . es a mikor így fölmelegedett, eszébe jutott egy özvegy mesterné, a kinél gyermek korában lakott. Az mondta neki egyszer: „Tudod e, ki az apád?”

Ha csakugyan ez az ember volna az apja?! Ez az iszonyú gazdag, ez a sirja felé görnyedő ember.

Meg akarta kérdezni, elhatározta, hogy megkérdezi. Várta, leste, hogy fölkeljen, fel akarta költöni.

Nem volt rá szükség, fölrezzent az magától. Fölebredt haldoklani. Egy darabig hörgött, azután megint csendes lett, majd ismét össze-vissza beszélt mindent, a nagy kőmehről, fejt a palotán. Hogy „olyan légy te is.”

A szolgáló megrázta: „Uram . . . uram!” Fogvazogva kérdezte: „hozzon-e papot, orvost? Nem mert elmozdulni az agy mellől, várta, hogy egy világos pillanata legyen a haldoklónak, hogy megkérdezhesse tőle . . .

Hiába várta. Az nem ocsudott föl többé. Bár egy-egy percze egészen csendes volt, rá is nezett, hosszsan, különösen, talán mondani is akart valamit. De nem tudott töblé, csak egy szót, hiába kérdezték, készítették. Az utolsó negyed órákat élte, a legutolsót. Befordult a fal fele es mormolt valamit.

— Tessék . . . Nem értem! — könyörgött a szolgáló. Ismételte hangosabban: — Egy váltó . . . Az asztalomon . . . Óvatolni . . . holnap! — mondá es meghalt.

Nem volt rossz ember, csak nagyon különös, még végrendeletet sem hagyott hátra. Sokan voltak a temetésen es mindanayan kérdezték, maguktól egymástól: Minek, kinek gyűjtött?! Kinek, kinek, kinek! hangzott a kérdés a temetési kóru-ba. „Kinek”, kérdezte magában a szolgáló, viven elő a gyászflóros keresztet.

zottsági tagokká történt megválasztásuk alkalmával az abonyi Kath. Olvasóegyletben rendezett ünnepélyen megjelent nagy számú választó polgárság lelkesen üdvözli s a mostani politikai nehéz helyzetben szilárd kitartásra hívja fel Méltóságodat. — Az ünneplő választópolgárság megbízásából: Király, elnök.

A kedélyes társaság még sokáig együtt maradt, gyönyörrel hallgatva Király Ferencz remek énekét s művészi hegedűjátékát. — Adjon a magyarok Istene sok ilyen választást és ilyen utóhangulatot, mint éppen ez volt.

Referens.

Az „Abony” című hetilap tek. Szerkesztőségének!

Abony.

A f. é. november hó 20-án megjelent 47. sz. lapjában foglalt két közleményre vagyok bátor megjegyzést tenni és felkérem Szerkesztő urat, hogy azt lapjában közzétenni sziveskedjék.

Előre bocsátom azt, hogy jelen felszólalással csak az igazságnak akarok szolgálni s annak, hogy ha tán ezen jelzett közleményekből tán nézeteltérések és félreértések származtak volna — azokat szeretném eloszlatni.

Az egyik az, hogy az ujszászi vasuti mizeriákról megjelent közleménye tán nem egészen helyes információk folytán az állapotot nem egészen úgy tünteti fel, mint az becses cikkében reprodukáltatik. Távol áll tőlem, hogy ez által a nevezett állomás-főnök sikerét kívánnám kétségbe vonni, de talán a vizsgálatot teljesítő tényleges hatóságnak is köszönhető az, hogy — mondjuk úgy — vasuti mizeriáknak gát vettetett s a gyanúba vett egyének az illetékes kir. ügyészségnek átadattak.

A másik közlemény, mire rátérni akarok az, a mi b. lapjában a mult héten történt sajnálatos tüzesetre vonatkozik.

Azért írhatok róla, mert az első harang konditástól kezdve — a tűz lokalizálásáig a tűz színhelyén jelen voltam.

Sajnos, hogy nemcsak mint a községnek felettes rendőri és közigazgatási hatósága, hanem mint a község lakossága iránt, — engedje meg így neveznem magamat — melegen érző ember azt tapasztaltam, hogy bizony, ha Abonyban a katonaság, vezetőivel élén a tüzeseteknél oly igazán saját életüket veszélyeztető módon az oltásban részt nem venne, bizony-bizony Abony község az idei esztendőben a tűz martalékául eshetett volna.

A községnek nincs tűzoltósága, lakosainak legnagyobb része pedig egymás baja iránt a legindolensebb.

Nem jó ügyet szolgálunk tehát akkor, ha burkoltan is a nemes intentióból segédkező katonaságot megsértjük.

Léphetünk fel követelőleg akkor, ha erejünkben bizva csakis önmagunkra támaszkodva a tűzbiztonság szempontjából másra szorulnunk nem kell.

De míg másokra kell szorulnunk s azok nemes és a közszolgálat intenciójuk nekünk előnyt hoz, igyekezzünk halánkat azzal kimutatni, hogy gáncsolás helyett az elismerés koszorúját adjuk nekik!

Abony, 1904. nov. 22.

Ney Géza.

Tekintettel cikkirő úr hivatali és társadalmi állására, a cikknek helyet adunk, melynek első részére most megjegyezzük, hogy az ujszászi vasuti eseményekre vonatkozó értesüléseink nem említették föl a hatóság közreműködését a tettesek kézrekerítésénél, valószínűleg abból az okból, hogy a rendőrhatalóság eljárása semmiféle elismerésre és dicséretre nem szorul.

A cikk másik részére jövő számunkban teszszük meg szerény észrevételeinket.

SZERK.

MI UJSÁG?

— **Eljegyzés.** Normann Géza kereskedő eljegyezte Steiner Saroltát Mezőtúrról.

— **Jótekonyság.** Antos János földbirtokos, feledhetetlen emlékü neje, báró Radák Katalin névünnepe alkalmával, ma a szegényház lakóit megvendégelte.

— **Egy temetésen.** Akinek szívét még

nem kerítette hatalmába a hideg közöny fásultsága, lehetetlen, hogy a részvét fájdalmas érzésével ne mélyedt volna el Kássa Józsefné, szül. Temesközy Eszti november hó 22-én d. e. 10 órakor megtartott végtisztességén. — Szomorú halotti gyülekezet állta körül a szebbnél szebb koszorúkkal elhalmozott ravatalt, mely egy sokat szenvedett hitvestársnak, anyának, testvéreinek fedte kihűlt porhüvelyét. Az énekkar gyászdalokat énekelt a fölött, aki gyönyörű hangjával míg élt, oly sok szomorú nőtkben fejezte ki mélységes fájdalmát, melyet a lassan ölé köré elővarázsolt a halványuló ajkakra. A battudal elnangzott, el az énekkar megható bucsuzató dala is. — ntiszt, Kiss Zsigmond ev. ref. lelkes mélyen megindító, remek gyászbeszédéből megérthette a nagyszámu kegyeletes hallgatók, hogy a ravatalon, immár a sír mélyén, nyugovó nő nem tartozott a közönséges nők és anyák közé. Hite a halálig rendíthetetlen volt; nem ingtatta azt meg a gyógyíthatatlan betegség tudata sem. Türt Jóbbal s megnyugodott Isten változtatatlán végzésén, míg nem a halál anyala feloldozta őt a földi kínok sanyargató bilincseiből s elvette a szenvedésektől megtisztult lelket a mennybe, hol a dalba többé keserűség nem vegyül. Tanulságos, mélyen szomorú és impozáns temetés volt ez. — A boldogultnak összes hozzátartozói, különösen Kássa József barátunk, Temesközy József ev. ref. tanító, lapunk kiváló munkatársa, Temesközy Gerzon lapunk felelős szerkesztője, — ki az elhunytban testvérét gyászolja — fogadják őszinte mélyrészvétünket.

— **Halálozás.** Képes József, állami számellenőr, volt es. és kir. huszár főhadnagy ma egy hete reggel 3 órakor, hosszas, nehéz szenvedés után elhunyt. Halálát édesanyja: özv. Képes Sámuelné és testvére, Képes László fővárosi mérnök gyászolja. Nyugodjék békében.

— **Abonyi Lajos szobra.** A szobor végrehajtó bizottsága megbízásából Ft. Lévay Mihály apát plébános elnöklété alatt Véli Miksa és Lukács Gyula a napokban megtekintették Jankovich Gyula szoprász művész bpesti műtermében a szobor vázlatát és megbízták nevezettet a szobor végleges kivitelével. A szerződés jóváhagyás végett be fog mutatni a bizottságnak.

— **Adományok.** Az „Abonyi Lajos szobor” alap javára újabban

Báró Harkányi János úr	25	koronát
W. A. úr	5	„
Gróf Keglevich Gáborné úrnő. E-K.	100	„
V. J. úr	2	„
Bognár Sándor úr N. Várad	10	„

juttatott hozzám, mely összegek átvételét köszönettel elismerem.

Véli Miksa.

— **Köszönet nyilvánítás.** Boldogult nőm elhunytá alkalmával irántam és családom iránt tanúsított meleg részvétért ez úton fejezem ki hálás köszönetemet mindazoknak, akik azzal megtszítelné kegyesek voltak.

Abony, 1904. nov. 22.

Kássa József.

Szeretett leányom, illetve testvérem, Kássa Józsefné Temesközy Eszti elhunytá alkalmából sok jó akaróink és ismerőseink fejezték ki kegyes részvétüket, miért fogadják fájó szívükből fakadó tiszteletteljes köszönetünket.

K. m. f.

Temesközy Gerzon.

Temesközy József.

— **Az intők.** Polgári iskolánk tanári kara e héten hordatta ki az intőket ama tanulókra vonatkozólag, akik a lefolyt három hó alatt gyenge, hanyag előmenetelt tanúsítottak. Nagyon okos intézmény ez, hogy a szülők tájékozódhassanak gyermekeik iskolai viszonyairól s segíthessenek — ha lehet — a bajon még idejében, hogy az elmulasztottak pótolva legyenek. Mi elképzeljük, hogy egy-egy ily intési proccessus nagy fáradságába kerül a tanári karnak, mert bizony 80—100 intőnek lelkiismeretes elbírálása és megállapítása sok időt és munkát vesz igénybe. De ez javára van a gyermeknek, a szülőnek s azok halásák is érte. Ép azért nem ritkítani kellene az intők kibocsátását, hanem még sürűbbé tenni. Bár minden hónapban tájékozódhatnánk ez irányban, az lenne üdvös reánk — szülőkre nézve is.

— **Köszönet nyilvánítás.** A boldogult Képes József járási számellenőr végtisztessége alkalmából a megnyilatkozott részvét a nemes város részéről oly meghatólag nyilatkozott meg, hogy egyenként azt megköszönni képtelen lévén, ezúton fejezem ki halámat, szintugy a végtisztességre megjelent es. kir. huszárszázad felvonulásáért a parancsnok gróf Stauffenberg százados urnak is,

a ki azt elrendelni kegyes volt. Különös köszönetünket fejezzük ki még méltóságos br. Weigelsberg Ede urnak, a ki önfeláldozó nemes emberbaráti fáradozással segített nagy bajunkban.

özv. Képes Sámuelné. Képes László.

— **Felolvasó estély.** A téli saisson beálltával megkezdődnek a felolvasó estélyek is, melynek sorozatát a „Népkör” nyitja meg mához egy hétre, december 4-én délután 6 órakor tartandó felolvasó estélyvel, melyen közre fognak működni: ntiszt, Kiss Zsigmond ev. ref. lelkes, Temesközy Gerzon, lapunk szerkesztője felfelolvasásokkal és Máté Dezső szavallattal. Az iparos dalárda szintén közre fog működni s így az estély bizonyára egyike lesz a legérdekesebbeknek.

— **Vásárendelvényezés új rendje.** Tisza István gróf belügyminiszter leiratot intézett a gazdasági egyesületekhez, amelyben tudomásukra hozza, hogy a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszterrel folytatott tárgyalások után úgy intézkedett, hogy jövőben mindenféle vásárendelvényezési, vásáruhelyezési, vásárendtartási, helypénzdíjszabási ügyekben a törvényhatóságok kötelesek véleményadásra felhívni az illetékes gazdasági egyesületeket és közigazgatási előadókat. Ily ügyekben eddig csak a kereskedelmi kamarák adtak véleményt. A törvényhatóságok jövőben a vásáruügyeket a beérkezett véleményekkel együtt terjesztik föl döntés végett a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **Az artézi kútak veszedelme.**

Tudvalevő dolog, hogy sehol a földkerekségen annyi artézi kút nincs mint Magyarországon. Az utolsó nyári szárazság miatt különösen sok artézi kút fűrnak szerteszét az országban. Még a hegyvidéki községekben is kísérleteznek a mély fűrészekkel, a mikre temérdek pénzt pazarolnak s többnyire hiában. Számos fűrővállalkozó tönkrement már oly módon, hogy a saját rizikójára fűrt viz után dombtetőkön s magas fekvésű községekben, ahol természetesen vizet nem kapott. De ez még a kisebbik baj, a mely csak egyes községeket s egyes vállalkozókat sújt, Sokkal nagyobb veszedelem fenyegeti a rendszertelen fűrészek miatt a már meglévő artézi kútakat. Ugyan — mint a „Műszaki Világ”, közli velünk — a mélységbeli víztartó rétegek annyira meg vannak csapolva, hogy a kiömlő víz mennyisége évről-évre fogy. Így Verseczen ma már minden artézi kútból szivattyúzni kell a vizet, míg a nyolczvanas években magától szökött fel a víz több méternyi magasságra. Ennek pedig az az oka, hogy jelenleg több mint száz kút van Verseczen s egyik a másiknak a vizét elvette. A szegedi vasuti állomás kútja, a mely kezdetben naponként négyezer hektoliter vizet ontott magából, ma már alig ad kétezer hektolitert s a vízszlop is mind mélyebbre süllyed, úgy hogy maholnap ezt is szivattyúzni kell. A vízmennyiség fogyásának az oka szintén az, mint Verseczen. Szeged városában és vidékén újabb annyi artézi kút fűrtak, hogy a föld mélyében levő vízforrások már kimerültek s nem képesek valamennyi kútát táplálni. Ehhez hasonló példa, — sajnos, igen sok van az országban.

Hirdetmény.

Az abonyi róm. kath. Olvasó-egylet 1905. év január hó 1-től egy vagy több évre terjedő időre **italmérését** haszonbérbe adja. Zárt ajánlatok decz. hó 15-ig az egylet elnökségéhez nyújtandó be, hol a feltételek is megtudhatók.

Abony, 1904. nov. hó 25.

Király János
egyleti elnök.

Egy 8-as ló erejű a legjobb karban levő Nicholson-féle gözcséplőkészlet teljes felszereléssel azonnal eladó Hegedűs Vilmosnál, Abony.

Eladó ház.

A Szolnoki-út, 74. szám alatt lévő házam, szép kerttel szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Folló Gyula.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy intézetünk **kézpénz-kölcsönöket** ad földbirtokra 10 évre vagy hosszabb időre **5¹/₂%-os** kamattal, továbbá törlesztéses (amortizációs) záloglevélkölcsönöket, melyek

4 és 4¹/₂ százalékos kama!

alapján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendők vissza:

4 százalékos kamatuakra nézve:			4 ¹ / ₂ százalékos kamatuakra nézve:		
100 kor. után 10 év a. évenként	2 kor. 80 f-rel		100 kor. után 10 év a. évenként	3 kor. 10 f-rel	
" " " 15 " " "	9 " 15 "		" " " 15 " " "	9 " 60 "	
" " " 20 " " "	7 " 35 "		" " " 20 " " "	8 " 05 "	
" " " 25 " " "	7 " 75 "		" " " 25 " " "	7 " 30 "	
" " " 30 " " "	6 " 35 "		" " " 30 " " "	6 " 75 "	
" " " 35 " " "	5 " 95 "		" " " 35 " " "	6 " 25 "	
" " " 40 " " "	5 " 65 "		" " " 40 " " "	5 " 85 "	
" " " 45 " " "	5 " 35 "		" " " 45 " " "	5 " 65 "	
" " " 50 " " "	5 " 15 "		" " " 50 " " "	5 " 45 "	

Ezen összegekben úgy a kamattal, mint a tőketörlesztés bennfoglaltatik és ezenfelül semmi féle kezelési költség nem számítatik.

Ezenkívül igen előnyös kamattal mellett adunk **váltókölcsönöket**; előlegeket **értékpapirokra** és **közraktárunkba** beraktározott **terményekre** és **árúkra** a napi ár **75%-a** erejéig, csekély díj mellett közvetítjük a termények és áruk vételét és eladását.

Elfogadunk **betéteket** kamatozás végett a legelőnyösebb kamattal és visszafizetési feltételek mellett, ugyancsak minden a bankszakmába vágó műveleteket.

Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál a

CZEGLÉDI IPAR ÉS KÉRESKEDELMI BANK
Részvénytársaság. (Városház épület.)

Ne vegyen senki hangszer!

míg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerész cs. és kir. szabadalomtulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI., Király-utca, 44/II.

PÉNZ

4¹/₂%-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan ³/₄ értékeig I. és II. helyre 15–65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1–15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten**.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANGSAMU

bankbizomány

Budapest, VI., Nagymező-utca 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett **megvétetnek**.

Osztálysorsjegyek: ¹/₁ K 12.—, ¹/₂ K 6.—, ¹/₄ K 3.—, ¹/₈ K 1.50
(Válaszbélyeg)

A leghiresebb kötőgépek

házi és ipari célra

I. styirai kötőgépgyár

MAGYAR KÉPVISELETE

Budapest, VII. Erzsébet-körút 23.

Részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok raktára

Fogl József Lajos.

JORGÓ JÁNOS órágyár raktár Wien

111, Rennevez Nr 7. B

Levelező-lap elegendő, hogy azdagon ill. sztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevarásias ezélaból. Az üzleti eljárás szigomán tisztességes, rászedeés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenmémű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezes-séget vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787. sz. legoicsóbb, legjobb strapaczióra, nicke'tokban 36 órai jár. 1rt. 2.30
8039. sz. valódi ezüst páncél-láncz 15 gr. . . . . 1—
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedélű . . . . . 5—
7989. sz. inga-óra atomával, 2 súlylyal 11.50
130 csm magas 1.20
7929. sz. jó ébresztő óra 1.20

Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75 B pontosan figyelni.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásával azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

A város közelében 700 □-l kiterjedésű kis föld (szőlőnek alkalmas) eladó.

Értekezni lehet özv. Aranyi Sándornénál Szelei-út 142. szám.